

Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT), vertindama visuomenės vaidmenį kovoje su korupcija, siekdama pateikti objektyvią informaciją, kuri būtų pagrįsta faktais, 2020 metų veiklos ataskaitoje atskirą dalį skyrė argumentams, kurie paneigia viešoje erdvėje esančius mitus apie STT veiklą. Vienas tokių mitų - „visos STT bylos „subliūkšta“, kuris paneigiamas faktais: 2020 metais 91 proc. pagal kriminalinę žvalgybą pradėtų STT bylų perduotos teismui, STT tirtose bylose 88 proc. asmenų teismai pripažino kaltais. Taip pat STT beveik 7 kartus dažniau informavo visuomenę apie bylų eigą ir rezultatus nei apie pradėtus ikiteisminius tyrimus.

„Sėkmingai kovai su korupcija būtina visuomenės parama ir pasitikėjimas. Kartais dėl tikslios informacijos trūkumo, o kartais ir dėl atskirų asmenų ar jų grupių, siekiančių savų interesų, aktyvios veiklos, STT veiklą bandoma sumenkinti, kuriant tikrovės neatitinkančius mitus. Jaučiame atsakomybę už tai, kad Tarnybos veiklą stebintys Lietuvos piliečiai turėtų daugiau objektyvios informacijos, todėl pateikiame argumentus, kuriais remdamiesi žmonės patys galėtų pasidaryti išvadas, kur yra tiesa, o kur ne“, - sako STT Komunikacijos skyriaus vadovė Renata Keblienė.

2020 metais teismui perduota 91 proc. STT bylų

Ikiteisminį tyrimą privaloma pradėti kiekvienu atveju, paaiškėjus nusikalstamos veikos požymiams. Pradėjus ikiteisminį tyrimą siekiama patikrinti, ar buvo padaryta nusikalstama veika, ar ne. Ikiteisminio tyrimo paskirtis yra ne tik pasiekti, kad asmuo būtų pripažintas kaltu, bet ir užtikrinti, kad nei vienas nekaltas nebūtų nuteistas.

Atliekant ikiteisminį tyrimą yra renkama ir tikrinama informacija, vertinama aplinkybių visuma. Ikiteisminio tyrimo pabaiga yra paskutinis etapas, kurio metu prokuroras, įsitikinęs, kad surinkta pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę arba nustatęs aplinkybes, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas, priima sprendimą - bylą perduoti teismui arba nutraukti ikiteisminį tyrimą.

Ikiteisminio tyrimo nutraukimas visuomenėje neretai vertinamas neigiamai, tačiau ikiteisminio tyrimo nutraukimas pats savaime negali būti vertinamas nei teigiamai, nei neigiamai, kadangi nutraukimą gali lemti įvairūs objektyvūs veiksniai, pavyzdžiui: nustatoma, kad nebuvo padaryta nusikalstama veika, nesurenkama pakankamai duomenų, pagrindžiančių įtariamojo kaltę dėl nusikalstamos veikos padarymo ir pan.

2020 metais 91 proc. STT baigtų bylų, kurios buvo pradėtos STT kriminalinės žvalgybos

pareigūnams nustatčius nusikalstamos veikos požymius, perduota teismui. Šis rodiklis gerėja kasmet: 2018 m. – 72 proc., 2019 m. – 77 proc.

88 proc. asmenų teismai pripažino kaltais

2020 metais teismai STT tirtose bylose 88 proc. asmenų pripažino kaltais. 2020 metais teismai išnagrinėjo 56 STT tirtas bylas, iš kurių 48-iose priėmė apkaltinamuosius nuosprendžius, 3-jose asmenis pripažino kaltais ir juos atleido nuo baudžiamosios atsakomybės ir 5-iose bylose asmenis išteisino.

STT, siekdama informuoti visuomenę apie vykdomą veiklą ir jos rezultatus, nuolat praneša ne tik apie pradėtus ikiteisminius tyrimus ir pareikštus įtarimus asmenims, bet ir apie ikiteisminių tyrimų baigtį, bylų perdavimą teismui nagrinėjimui ir teismų priimtus sprendimus.

Kartais viešoje erdvėje formuojama nuomonė, kad STT bylos yra tik garsiai pradedamos, o apie tai, kuo jos pasibaigė, visuomenė neinformuojama ir taip sukuriama regimybė, kad STT bylos „subliūkšta“. Tačiau statistika rodo, kad STT kur kas dažniau informuoja visuomenę apie bylų eigą ir jų rezultatus nei apie tyrimų pradžią. Pavyzdžiui, 2020 metais STT 87 proc. pranešimų žiniasklaidai (80 pranešimų) buvo apie bylų eigą ir rezultatus, o 13 proc. (12 pranešimų) – apie tyrimų pradžią.

Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT) – pagrindinė Lietuvos Respublikos antikorupcinė teisėsaugos institucija. STT 2020 metų veiklos ataskaitą rasite [čia](#).

